

Bolagsstyrningsrapport 2006

Inledning

Stockholmsbörsen införde 2005 Svensk kod för bolagsstyrning (koden) i sina regler för noterade bolag. Kodens regler omfattar bolagsstämman, tillsättning av styrelse och revisor, styrelse, bolagsledning och information om bolagsstyrning.

Koden är ett led i självregleringen inom det svenska näringslivet och bygger på principen följ eller förklara ("comply or explain"). Det innebär att ett företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler med då ska avge förklaringar där skälen till varje avvikelse redovisas.

Denna bolagsstyrningsrapport följer av kodens regler och tillämpningsanvisningar. Bolagsstyrningsrapporten har inte granskats av bolagets revisor.

Aktieägarna

Holmen AB hade per årsskiftet 32 189 aktieägare. Information om aktien, ägarstrukturen med mera finns på sid. 24–25.

Lagstiftning och bolagsordning

Holmen AB har att i första hand tillämpa svensk aktiebolagslag, där den nya aktiebolagslagen trädde i kraft 1 januari 2006, och de regler som följer av att aktien är noterad på Stockholmsbörsen. Holmen ska samtidigt i sin verksamhet följa de bestämmelser som finns angivna i Holmens bolagsordning.

Bolagsstämma

Kallelse till årsstämma utfärdas tidigast sex och senast fyra veckor före stämman. Kallelsen innehåller information om anmälan och om rätt att delta i och rösta på stämman, numrerad dagordning med de ärenden som ska behandlas, information om förslagen utdelning och det huvudsakliga innehållet i övriga förslag. Aktieägare eller ombud kan rösta för fulla antalet ägda eller företrädde aktier. Det är möjligt att anmäla sig till stämman via bland annat bolagets hemsida.

Kallelse till extra bolagsstämma, där fråga om bolagsordningen ska behandlas, ska utfärdas tidigast sex veckor och senast fyra veckor före stämman. Kallelse till annan extra bolagsstämma utfärdas tidigast sex

Holmens årsstämma hölls den 28 mars på Grand Hôtel i Stockholm och besöktes av cirka 450 aktieägare och andra intresserade.

och senast två veckor före stämman.

Förslag till stämman bör adresseras till styrelsen och insändas i god tid innan kallelsen utfärdas. Information om aktieägares rätt att få ärende behandlat på stämman finns på hemsidan.

Årsstämma 2006 hölls på svenska och det material som presenterades var på svenska. Kallelse, föredragningslista, verkställande direktörens (VD) anförande samt protokoll finns tillgängliga via hemsidan. Vid stämman var hela styrelsen, hela koncernledningen och bolagets revisor närvarande. Under stämman gavs aktieägarna möjlighet att ställa och få svar på frågor som bland annat berörde Holmens strategiska mål att växa mer än marknaden, framtidsutsikterna för gratistidningarna, avverkningssituationen och pågående skattemål. Justerare vid stämman var Ylwa Hägglund från Fjärde AP-fonden och Ramsay Brufer från Alecta. Det var inte möjligt att följa eller delta i stämman med hjälp av kommunikationsteknik från annan ort.

Någon förändring i det avseendet är inte planerad för årsstämma 2007.

Den 22 september 2006 offentliggjordes att årsstämma 2007 kommer att äga rum i Stockholm den 28 mars 2007.

Valberedning

Vid årsstämma 2005 beslutades att inrätta en valberedning som ska bestå av styrelsens ordförande samt en representant för var och en av bolagets röstmässigt tre största aktieägare per den 31 augusti varje år. Inför årsstämma 2006 bestod valberedningen av Per Welin (L E Lundbergföretagen), Alice J Kempe (Kempstiftelserna), Robert Vikström (Handelsbanken med pensionsstiftelse) och styrelsens ordförande Fredrik Lundberg. Valberedningen är oförändrad inför årsstämma 2007. Valberedningen har som uppgift att lämna förslag avseende val av styrelseledamöter, styrelsens ordförande och styrelsearvode samt, i förekommande fall, val av revisor och revisionsarvo-

den. Valberedningens förslag presenteras i kallelsen till årsstämman och på hemsidan.

Valberedningen föreslår inför årsstämman 2007 att styrelsen ska bestå av Fredrik Lundberg, som också föreslås omvald som ordförande, Lilian Fossum, Magnus Hall, Carl Kempe, Curt Källströmer, Hans Larsson, Ulf Lundahl, Göran Lundin och Bengt Pettersson.

Arvodet till styrelsen föreslås bli 2 475 000 kronor, varav 550 000 kronor till styrelsens ordförande och 275 000 kronor vardera till övriga. Till VD utgår inget styrelsearvode.

Styrelsens sammansättning

Styrelsens ledamöter väljs årligen av årsstämman för tiden intill dess nästa årsstämma hållits. Någon regel om längsta tid som ledamot kan ingå i styrelsen finns inte.

Årsstämman 2006 omvalde styrelseledamöterna Fredrik Lundberg, Lilian Fossum, Magnus Hall, Carl Kempe,

Hans Larsson, Ulf Lundahl, Göran Lundin och Bengt Pettersson samt nyvalde Curt Källströmer. Arne Mårtensson hade avböjt omval. Fredrik Lundberg valdes till styrelsens ordförande. Vid det konstituerande sammanträdet 2006 valdes Carl Kempe till vice ordförande och bolagets chefsjurist Lars Ericson utsågs till styrelsens sekreterare. Utöver de 9 av årsstämman valda ledamöterna har de lokala arbetstagarorganisationerna enligt lag rätt att utse tre ledamöter och tre suppleanter.

Bland de av årsstämman valda ledamöterna finns dels personer med anknytning till Holmens större ägare – L E Lundbergföretagen, Kempestiftelserna och Handelsbanken – dels personer oberoende från dessa. VD är den enda styrelseledamot som arbetar operativt i bolaget.

Antalet stämموvalda ledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget, enligt Stockholmsbörsens fortlö-

pande noteringskrav, bedöms uppgå till 7. Av dessa bedöms 4 även vara oberoende av bolagets större ägare och uppfyller samtliga uppställda krav på erfarenhet. Utifrån kodens definitioner är 3 av de stämموvalda styrelseledamöterna oberoende i förhållande till bolaget, varav 2 är oberoende i förhållande till större aktieägare. Holmen uppfyller inte kodens krav att majoriteten av de stämموvalda ledamöterna ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Kodens regler anger, till skillnad mot Stockholmsbörsens krav, bland annat att styrelseledamöter som suttit i bolagets styrelse i mer än tolv år (i Holmens fall gäller det 4 ledamöter) eller som har varit VD i bolaget under de fem senaste åren (i Holmens fall 1 ledamot utöver nuvarande VD) inte är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledning. Vid nominering till, och val av, styrelseledamöter har det inte funnits anledning att göra förändringar för att uppfylla kodens villkor för

Styrelsen deltog vid invigningen av den nya pappersmaskinen i Madrid den 31 maj. Styrelseordföranden Fredrik Lundberg (i mitten) tillsammans med Esperanza Aguirre, regeringschef i Madridregionen, och Manuel Robles, borgmästare i Fuenlabrada, tryckte på knappar för en symbolisk start av maskinen och gästerna överöstes av ett konfettiregn.

oberoende. Stort värde har fästs vid styrelsens erfarenhet från styrelsearbete och ledningsarbete från skogsindustrin och andra branscher. Samarbetet inom styrelsen har också fungerat mycket väl och kompetens samt kontinuitet är mycket hög.

Information om styrelsens ledamöter finns på sid. 70–71.

Styrelsens arbete

Styrelsen höll 9 sammanträden under 2006. Fyra av dessa hölls i anslutning till att bolaget lämnade kvartalsrapporter. Ett tvådagarsmöte har ägnats åt strategisk verksamhetsplanering. Vid ett annat tvådagarsmöte besöktes Holmen Papers verksamhet i Madrid. Ett möte ägnades åt koncernens budget för 2007. Övriga två möten genomfördes i anslutning till årsstämman. Styrelsen har under året ägnat särskild uppmärksamhet åt strategiska, finansiella och redovisningsmässiga frågor, uppföljning av verksamheten och intrimningen av pappersmaskinen i Madrid samt större investeringsärenden. Bolagets revisorer har vid 2 tillfällen direkt till styrelsen rapporterat sina iakttagelser från granskningen av bokslut och intern kontroll. Närvaron var mycket hög. Tre ledamöter hade förhinder vid vardera ett styrelsemöte.

Styrelsens arbete följer en plan som bland annat ska säkerställa att styrelsen får all erforderlig information. Styrelsen beslutar årligen om en skriftlig arbetsordning och utfärdar skriftliga instruktioner avseende dels arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD, dels den information som styrelsen löpande ska erhålla avseende ekonomisk utveckling och andra viktiga händelser.

Tjänstemän i bolaget deltar vid styrelsens sammanträden som föredragande. Sekreterare i styrelsen är bolagets chefsjurist.

Styrelsen genomför årligen en utvärdering av styrelsearbetet och valberedningen har informerats om innehållet i 2006 års utvärdering. Denna kommer att utgöra underlag för planering av styrelsearbetet kommande år.

Koncernledning

Styrelsen har delegerat det operativa ansvaret för bolagets och koncernens

förvaltning till bolagets VD. En instruktion avseende arbetsfördelningen mellan styrelse och VD beslutas årligen av styrelsen.

Holmens koncernledning utgörs av 11 personer: bolagets VD, cheferna för de 5 affärsområdena och cheferna för de 5 koncernstaberna.

Koncernledningen sammanträdde vid 11 tillfällen under 2006. Mötena behandlade bland annat resultatutveckling och rapporter inför och efter styrelsens sammanträden, verksamhetsplanering, budget, investeringar, intern kontroll, policys samt genomgångar av marknadsläge, konjunkturutveckling och andra omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Vidare diskuterades och beslutades affärsområdes- och stabsrelaterade projekt.

Information om VD och övrig koncernledning finns på sid. 72–73.

Ersättningar

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté som består av Fredrik Lundberg och Hans Larsson. Kommittén har haft ett flertal informella möten under året där den beredde frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för VD och förelade styrelsen för beslut. Ersättning och övriga anställningsvillkor för befattningshavare direkt underställda VD beslutas av denne i enlighet med en lönepolicy fastlagd av ersättningskommittén. Inom koncernen tillämpas principen att chefschef ska godkänna beslut i ersättningsfrågor i samråd med respektive personalchef.

Ersättningskommittén uppfyller inte kodens krav beträffande oberoende. Hans Larsson har suttit i Holmens styrelse i mer än 12 år. Mot bakgrund av att kommittén har erfarenhet från mångårigt lednings- och styrelsearbete i flera bolag inom olika branscher har det inte funnits anledning att ändra kommitténs sammansättning.

Vid årsstämman 2006 redogjorde styrelseordföranden för principerna för ersättning till VD och övriga ledande befattningshavare. Kodens regel att bolagsstämman ska godkänna dessa principer följdes inte. Skälen till detta var dels att den ordning som tillämpats enligt styrelsens uppfattning hade fungerat mycket väl, dels att styrelsen menade att det skulle kunna innebära

en risk för att man på ett negativt sätt inskränkte styrelsens och VDs handlingsutrymme i situationer som inte var förutsedda då stämman fattade sitt beslut. Efter den lagändring som skett under 2006 kommer riktlinjer för lön och annan ersättning till VD och övriga ledande befattningshavare att bestämmas av årsstämman från 2007.

Årsstämman 2006 bestämde om styrelsearvode och att arvodet till revisorerna ska utgå enligt räkning.

Incitamentsprogram i form av options- eller bonusprogram till ledande befattningshavare finns inte. Cirka 40 ledande befattningshavare erbjöds 2002 att till marknadspris förvärva köpoptioner utställda av den störste aktieägaren L E Lundbergföretagen. Dessa ledningsoptioner löper ut i början av 2007.

Information om ersättningar lämnas i not 5 på sid. 46.

Revision

Revisionsbolaget KPMG Bohlins, som har varit Holmens revisorer sedan 1995, valdes av bolagsstämman 2004 till revisorer för en tid av 4 år. KPMG Bohlins har sedan utsett den auktoriserade revisorn Thomas Thiel till huvudansvarig för revisionen. KPMG genomför revisionen i Holmen AB samt i nästan samtliga dotterbolag.

Granskning av bokslut görs för perioden januari–september. Revision av interna rutiner och kontrollsystem påbörjas under kvartal 2 och fortsätter sedan löpande. Granskning och revision av årsbokslut och årsredovisning görs under januari–februari. Delårsrapport för januari–september är föremål för revisorernas översiktliga granskning.

Holmen har inte inrättat något särskilt revisionsutskott utan hela styrelsen ansvarar för revisionsfrågor. I styrelsens rapporteringsinstruktion finns krav på att styrelsens ledamöter årligen av revisorerna ska få en redogörelse för om bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kan kontrolleras på ett betryggande sätt. Revisorerna har under 2006 rapporterat till hela styrelsen vid 2 tillfällen. Därutöver har de rapporterat till styrelsens ordförande

och VD vid 2 sammanträden och till VD vid ytterligare ett tillfälle.

Holmen har utöver revisionsuppdraget konsulterat KPMG inom skatteområdet, i redovisningsfrågor, för olika utredningar samt i några länder också i affärsjuridiska frågor. Storleken av till KPMG betalda ersättningar för 2006 framgår av not 6 på sid. 47. KPMG är skyldiga att pröva sitt oberoende inför beslut att vid sidan av sitt revisionsuppdrag även genomföra fristående rådgivning åt Holmen.

Intern kontroll

Detta avsnitt innehåller styrelsens årliga avrapportering över hur den interna kontrollen till den del den avser den finansiella rapporteringen är organiserad. Utgångspunkten för beskrivningen har varit Kodens regler, som under 2006 anpassats inom detta område, och den vägledning som tagits fram av arbetsgrupper inom Svenskt Näringsliv och FAR.

Styrelsens ansvar för den interna kontrollen framgår av aktiebolagslagen och den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen omfattas av styrelsens rapporteringsinstruktion till VD. Holmens finansiella rapportering följer de lagar och regler som gäller för bolag noterat på Stockholmsbörsen och de lokala regler i varje land där verksamhet bedrivs. Förutom externa regler och rekommendationer finns för detta interna instruktioner, anvisningar och system samt en intern roll- och ansvarsfördelning som syftar till god intern kontroll i den finansiella rapporteringen. Finansiella rapporter upprättas kvartals- och månadsvis i koncernen och dess affärsområden, enheter och dotterbolag. I samband med rapporteringen görs prognoser och omfattande analyser och kommentarer som bland annat syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är korrekt. Ekonomifunktioner och controllers med funktionellt ansvar för redovisning, rapportering och analys av finansiell utveckling finns på koncerncentral-, affärsområdes- och större enhetsnivå.

Revisionen omfattar årligen en lagstadgad revision av Holmen ABs årsredovisning, lagstadgad revision av moderbolag och alla dotterbolag (där så krävs), revision av interna rapport-

paket, revision av bokslutet och översiktlig granskning av en delårsrapport. Som ett led i arbetet används genomgångar av den interna kontrollen.

Under 2006 har ett projekt bedrivits inom Holmen för genomgång av den interna kontrollen. Utgångspunkten har varit COSOs vägledning till mindre noterade bolag avseende intern kontroll i den finansiella rapporteringen. COSOs vägledning innehåller sammanlagt 20 principer fördelade på de fem områdena kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Arbetet inom Holmen har i huvudsak inneburit att en gemensam instruktion och gemensamma checklistor har upprättats, i samråd med bolagets revisorer. Dessa följer COSOs upplägg med områden och principer och har förankrats och använts för att se över och dokumentera rutiner och processer inom koncerncentrala delar, i affärsområden och i större enheter.

Arbetet har medfört förbättringar inom flera områden:

- Mer information och utbildning vid möten med styrelsen, i ledningsgrupper och bland ekonomer om betydelsen av god intern kontroll på olika nivåer inom koncernen.
- Bättre strukturerade riskbedömning-

ar över koncernens verksamhet. Kontroller som i hög grad är gemensamma för koncernens enheter och som syftar till att undvika och förebygga eventuella felkällor i den finansiella rapporteringen.

- Genomgående bättre dokumentation av rutiner och processer upprättad på ett enhetligt sätt med stöd av de COSO-baserade checklistorna.

Holmen har ingen särskild granskningsfunktion (intern revision). Styrelsen har inte bedömt att det finns särskilda omständigheter i verksamheten eller andra förhållanden som motiverar att en sådan funktion inrättas.

Investor relations

Holmens information till aktieägarna och andra intressenter ges via årsredovisningen, boksluts- och delårsrapporter och tidskriften Holmen Business Report. Dessa finns på bolagets hemsida (www.holmen.com). På denna finns dessutom pressmeddelanden och presentationsmaterial för de senaste åren samt information om bolagsstyrning liksom en omfattande miljö- och hållbarhetsredovisning. Denna - Holmen och omvärlden - har anställda och kunder som målgrupper. Informationsgivningen i bolaget följer en av styrelsen fastställd informationspolicy.

Information till Holmens aktieägare ges bland annat i boksluts- och delårsrapporter, tidskriften Holmen Business Report, som kommer ut med fyra nummer per år, och årsredovisningen.